

sosialdepartementet	
Dok.nr.: 200503121	Dok.nr.: 80
Arkivkode: 416.0	Dato: 15.11.05
Avd.: DRÅO SAP	Saksbeh.:
U.off.:	

Givertelefon: 820 43 444
Bankgiro 6504.05.10308
E-post: adm@vbf.no
Hjemmeside: www.vbf.no
Foretaksnr. 938 485 704

HØRINGSUTTAELSE - FORSLAG TIL NY LOV OM ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNINGEN OG TILPAS- NINGER I VISSE ANDRE LOVER.

Innledning:

Vestlandske Blindeforbund har som en av sine kontinuerlige oppgaver å aktivt påvirke og fremme interessene til blinde og svaksynte overfor ansvarlige etater og myndigheter. Derfor var det viktig for oss å gi en uttalelse til NOU 2004:13 En ny Arbeids og velferdsforvaltning, da denne var ute til høring i 2004. Når Regjeringen nå følger opp utredningen og fremmer forslag til ny lov om arbeids- og velferdsforvaltningen, er det naturlig for oss å også gi en uttalelse til denne. Vi konstaterer at Regjeringen legger til grunn Modell 1: Statlig arbeidslinje, som vi har gitt vår støtte til.

Sentrale problemstillinger.

De vansker blinde og svaksynte opplever ved tilgjengelighet til arbeidsmarkedet er godt dokumentert. Arbeidslinjen skal fortsatt være et grunnleggende prinsipp i velferdsforvaltningen. Dette har ikke vært en reell opplevd situasjon for gruppen. Derfor er følgende spørsmål sentralt i forhold til en ny organisering:

- Vil omorganiseringen av de tjenesteområdene i et nytt NAV innebære forbedringer for blinde og svaksynte situasjon?
- Organiserer man seg bort fra en virkelighet som bare vil fortsette å eksistere, men nå innen nye rammer?

Vårt fokus ved gjennomgåelsen av lovforslaget har derfor dette perspektivet lagt til grunn. Vi tror ikke at man i lovteksten kommer utenom å eksplisitt uttrykke forpliktende formuleringer som favner om grupper som har særlige behov og spesielle forutsetninger.

Spesifikt om lovutkastet:

Vi oppfatter det slik at loven først og fremst er en lov for organiseringen av NAV. Vi har ingen spesielle kommentarer til dette. Vi har først og fremst valgt å se på

Brobygger til økt livskvalitet for synshemmede på Vestlandet

HOVEDKONTOR BERGEN
Rosenkrantzgt. 5
5003 Bergen
Tlf. 55 33 69 55
Fax 55 33 69 56

**SOLVIK KURS-
OG AKTIVITETS-
SENTER**
5307 Ask
Tlf. 56 14 91 95
Fax 56 15 07 12

KRISTIANSAND
Østerveien 7
4631 Kristiansand
Tlf. 38 09 05 96

STAVANGER
Birkelandsgt. 12
4012 Stavanger
Tlf./fax 51 52 42 65

ÅLESUND
Borgundvn. 1
6003 Ålesund
Tlf. 70 12 11 48

FØRDE
Storehagen 5
6800 Førde
Tlf. 99 39 52 69

paragrafene som særlig omfatter borgerne. Ved å bruke begrepet **borger** legger vi til grunn at tjenesteapparatet må ta inn over seg den virkelighet og kunnskap som NOU 22: 2001 Fra bruker til borger, fremholder. Tjenestemottakere/ brukere ønsker å være og bli betraktet som borgere - også når man er bruker av eller mottar tjenester. Derfor har man en unik sjanse ved en slik omorganisering til å implementere en slik positiv og likeverdig begrepsforståelse i terminologien. Dette har man med hell klart i Danmark.

I det videre kommer vi med forslag til tekstendringer eller tilføyelser i ulike paragrafer som vi finner vil gi en bedre og mer uttømmende lovtéxt (rød skrift i fét kursiv), samt begrunnelse for disse:

§4 Arbeids- og velferdsetatens hovedoppgaver

Departementets forslag, 3. avsnitt:

Etaten skal stimulere den enkelte stónadsmottaker til arbeidsaktivitet der dette er mulig og gi råd og veiledning til arbeidsgivere og arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet. Etaten skal videre bistå arbeidssøkere med å få jobb, bistå arbeidsgivere med å skaffe arbeidskraft, forebygge og dempe skadevirkningene av arbeidsledighet og innhente informasjon om arbeidsmarkedet.

VBs forslag, 3. avsnitt:

Etaten skal stimulere den enkelte stónadsmottaker til arbeidsaktivitet der dette er mulig og gi råd og veiledning til arbeidsgivere og arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet **særlig blant utsatte grupper borgere**. Etaten skal videre bistå arbeidssøkere med å **tilrettelegge og** få jobb, bistå arbeidsgivere med å skaffe arbeidskraft, forebygge og dempe skadevirkningene av arbeidsledighet og innhente informasjon om arbeidsmarkedet.

Kommentar:

Det er nettopp grupper som funksjonsnedsatte, herunder blinde og svaksynte, som har omfattende sykefravær og som det er dokumentert opplever utstøting

§6 Brukermédvirkning.

Departementets forslag:

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at brukerrepresentanter blir hørt i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av etatens tjenester.

VBs forslag:

§6 Medvirkning.

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at **borgere som mottar tjenester** blir hørt i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av etatens tjenester **på alle nivåer. Hensiktsmessig organisering av medvirkning vil bli gitt i forskrift, jmf. §17.**

Kommentar:

Alle nivåer i NAV må omfattes av medvirkning og hensiktsmessigheten av organiseringen må ikke defineres i en statisk lovbestemmelse, men i forskrift.

§8 Arbeids og velferdskontor.

Departementets forslag, 2. avsnitt:

Arbeids- og velferdskontoret skal ivareta oppgaver for arbeids- og velferdsetaten og kommunens oppgaver etter kapittel 5 i sosialtjenesteloven. Staten og den enkelte kommune kan avtale at også andre av kommunens tjenester legges til kontoret.

VBs forslag, 2. avsnitt:

Arbeids- og velferdskontoret skal ivareta oppgaver for arbeids- og velferdsetaten og kommunens oppgaver etter **sentrale paragrafer i kapittel 4 og kapittel 5 i**

sosialtjenesteloven. Staten og den enkelte kommune kan avtale at også andre av kommunens tjenester legges til kontoret.

Kommentar:

Sentrale paragrafer som 4-1 (veiledningsplikt mm) og 4-3a (individuell plan) henger så nøye sammen med behovene til særlige grupper, at disse må innlemmes i det helhetlige tilbudet og ikke ses på som spesifikke oppgaver tillagt sosialtjenesten.

§10 Samarbeid med brukeren, individuell plan og behovsvurdering for arbeidssøkere.

Departementets forslag, 2. avsnitt:

.... Vurderingen skal ta utgangspunkt i arbeidssøkerens real- og formalkompetanse, sett i forhold til mulighetene på arbeidsmarkedet.

VBs forslag, 2. avsnitt:

§10 Samarbeid med *borgeren*, individuell plan og behovsvurdering for arbeidssøkere.

.... Vurderingen skal ta utgangspunkt i arbeidssøkerens real- og formalkompetanse, *samt restarbeidsevne. Dette skal ses opp mot mulighetene for kvalifisering til arbeidsmarkedet. For funksjonsnedsatte arbeidssøkere skal det skje gjennom særlig støtte og tilrettelegging.*

Kommentar:

Real- og formalkompetanse kan ikke ses på uten også å vurdere arbeidssøkeres restarbeidsevne (funksjonsevne). For disse gruppene blir nettopp kvalifisering først mulig ved inntreden av særlig støtte og tilrettelegging fra enheter som forvalter spesialkompetanse og fra hjelpemiddelsentralene.

Departementets forslag, 3. avsnitt:

.... Slik bistand kan blant annet omfatte virkemidler som veiledning, avklaring, handlingsplanlegging eller kvalifisering. ...

VBs forslag, 3. avsnitt:

.... Slik bistand kan blant annet omfatte virkemidler som veiledning, avklaring *av restarbeidsevne*, handlingsplanlegging eller kvalifisering. ...

Kommentar:

Jmfr. begrepet "restarbeidsevne" i kommentar til avsnitt 2, over.

Øvrige kommentarer til lovutkastet.

Når det gjelder §20 Endringer i andre lover, ligger det i de føringer våre endringsforslag fremholder, at disse må gjenspeiles i de endringene som vi foreslår i loven.

Noen dilemmaer:

Synsnedsatte i yrkesaktiv alder ønsker å arbeide og leve av egen inntekt. For blinde og svaksynte som må leve av trygd er det viktig at trygden kan gi dem et verdig liv. Vi har tidligere etterlyst en verdidiskusjon omkring verdighet for dem som faller utenfor og hva tålegrensen er for hva som skal vurderes som en restarbeidsevne. Likevel opplever vi at langt flere enn dem som ønsker det holdes utenfor arbeidsmarkedet og blir henvist til å leve av ulike trygde- og stønadsordninger. Både

Trygdeetaten og AETAT forvalter i dag fleksible ordninger som i langt større grad enn hva tilfellet er, burde komme gruppen til gode. Her nevner vi.

- hospitering/ arbeidsutprøving
- lønnstilskudd til arbeidsgiver
- kombinasjoner av uføreytelser og lønn
- hvilende pensjonsrett, justering av uføregrad i takt med arbeidsevne og lønn
- arbeid med bistand
- funksjonsassistent
- VTA - varig tilrettelagte arbeidsplasser

Imidlertid opplever vi at dette er instrumenter som ikke tas i bruk overfor synsnedsatte. En minimum forventning må være at kompetanse i et nytt NAV styrkes slik at disse ordningene oppleves reelle og tas i bruk i arbeidet overfor synsnedsatte.

Avslutning:

Med denne uttalelsen og våre forslag til utdyping av lovregler, meddeler Vestlandske Blindeforbund departementet, at vi støtter prinsippene i forslag til lov.

Bergen 14.11.05.
Vestlandske Blindeforbund

Gert Kroken (sign.)
Medlem VBs styre

Ove R. Leganger
Interessepol. ansv. VBs adm.